

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Siste nytt fra BIO	2
<i>Fristen for å søke forskningstermin nærmer seg</i>	2
<i>Øystein Varpe og vårens feiteste eventyr</i>	2
<i>1,5 mill i nødhjelp til 5 BIO-prosjekter</i>	2
<i>Husnytt: mellombygget holder planen</i>	2
<i>Husnytt: nybygget foran skjema?</i>	2
<i>Teller ned til SFI-åpning av Michelsensenteret</i>	3
<i>Geir Dahle: førsteamanuensis II i marin populasjonsgenetikk</i>	3
<i>Møte på BIO i dag om European Aquaculture Technology Platform</i>	3
Siste nytt fra verden rundt oss	3
<i>Fant verdens eldste havbunnstruktur</i>	3
<i>Tall fra Forskningsrådet: Bevilgningene til grunnforskning øker</i>	4
<i>Forskningsrådet har de beste stipendiatene</i>	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	4
<i>Tildeling av forskningstermin i 2008 eller perioden høst 2008 - vår 2009</i>	4
Gjesteforelesninger, seminarer og konferanser	4
<i>Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet</i>	4
Nye artikler	4
<i>Mikko Heino: tredimensjonal reaksjonsnorm for kjønnsmodning hos flyndre</i>	4
<i>Torstein Solhøy: midd ved Hardangerjøkulen</i>	5
Bok-kapittel	5
<i>John Birks: flora og vegetasjon ved Lochnagar</i>	5

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre

bevilgninger som legater og fonds)

30. mar	COST	19. apr	- FP7: HEALTH
	SYNTHESYS (taksonomi)	25. apr	- FP7: Marie Curie: European and International Reintegration grants
	Mobilitet fra Latinamerika		- FP7: European Research Council (IDEAS): Starting Independent Researcher Grants
31. mar	Mobilitet til Hellas	26. apr	PEOPLE: Marie Curie Awards
1. apr	Nordic Marine Academy: Mobility Grants	27. apr	ESF Exploratory Workshops
2. apr	Nordforsk: - Nettverk - Nettverk av nasjonale forskerskoler - Forskerkurs	2. mai	FP7: - Environment - FOOD - CAPACITIES (INCO)
3. apr	FP7: PEOPLE: Researcher's Night	7. mai	FP7: Marie Curie Initial Training Networks
6. apr	Daniel Jouvance Prizes (marin biologi)	15. mai	Intern frist for forskningsterminsøknad
13. apr	Frontiers of Functional Genomics	31. mai	- FP7: Marie Curie Industry-Academia - Mobilitet SCAR
18. apr	- FUGE - Fiskevaksiner - MILJØ 2015		

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

Siste nytt fra BIO

Fristen for å søke forskningstermin nærmer seg

UiB har en fantastisk ordning til alle i fast vitenskapelig stilling: etter 3 års innsats gis det anledning til å bruke et halvår på faglig utvikling uten plikter av noe slag. Eller ett års samlet fravær etter 6 års innsats. Det gis full lønn samt økonomisk støtte til å merutgiftene ved å bo et annet sted for en familie eller en sjel og en skjorte. Det er dessverre alt for få som benytter seg av dette ved BIO.

Vi må for det første bruke ordningen for å rettferdiggjøre at vi skal beholde den. Dessuten er dette en mulighet som forskergruppene ikke må la gå fra seg! Det burde være en kø av folk som ønsker å tilbringe et halvår eller et år hos spennende samarbeidspartnere!

Ved andre institutt er det flere som ser denne verdien, og fakultetet har ikke problemer med å bruke opp pengene som er avsatt. For å vinne i dette gunstige lotteriet er det viktig å framheve de faglige gevinstene som kan oppnås. Søknad for 2008 eller 2008/09 må sendes til Kari Eeg innen 15. mai. Det er allerede på høy tid å ta kontakt med fagmiljøet du vil reise til.

Og det er faktisk også på tide å begynne planleggingen for dem som har tenkt å reise ut i 2009...

Hilsen Jarl

Øystein Varpe og vårens feitest eventyr

Vårens feitest eventyr – sildegytingen utenfor norskekysten i februar og mars – går nå mot slutten. Den norske vårgytende silda frakter hvert år enorme mengder fett fra Norskehavet inn til norskekysten, og avslutter med å legge igjen mer enn 1 million tonn fettholdig egg og melke på havbunnen.

Den blanke og glinsende norske silda har vært kalt "Havets sølv", men kjemisk sett er det riktigere å snakke om "Havets fett".

– Sildas beitevandring kan beskrives som del av et kretsløp som transporterer energi, stort sett i form av fett, fra Norskehavet og inn til norskekysten, forklarer [Øystein Varpe](#) ved BIO. Les mer i [forskning.no](#). (PS: Øystein har nettopp [disputert...](#))



1,5 mill i nødhjelp til 5 BIO-prosjekter

Det kom inn 40 søknader til UiB om inntil 300.000 i støtte til frie prosjekter som fikk glimrende evaluering men ingen penger fra NFR i fjor. 25 av søknadene ble innvilget, av dem 5 ved BIO. De lykkelige mottakerne av 300.000 hver er **Frede Thingstad, Dag L Aksnes, Christoffer Troedsson, Richard Telford** og **Arne Skorping**.

Husnytt: mellombygget holder planen

Som nevnt i et ferskt BIO-INFO har det ikke vært mulig for UiBs Eiendomsavdeling (EIA) å skaffe brakker i Bergensområdet til bruk for Modelleringsgruppa før midt i juni. Problemet er at gruppa må ut av sine kontorer i 3. etasje i mellombygget allerede før påske. Og det er vel nå å betrakte som ganske snart. I tolvte time har vi fått hjelp av

Institutt for informatikk, som lar oss bruke noen kontorer og to lesesaler i 3. etasje i alle fall ut resten av 2007. Dermed har behovet for brakker i ombygningsfasen av mellombygget forsvunnet. Planen var dog at både Modelleringsgruppa og administrasjonen skulle leve i brakker fram til nybygget er ferdig. Dette må vi komme tilbake til når året nærmer seg slutten. Men i alle fall: ombyggingen går etter planene. Ikke lenge etter påske vil braket begynne, og litt ut på høsten skal ombyggingen være ferdig.

Husnytt: nybygget foran skjema?

Den nåværende fasen av husbyggingen kalles prosjekteringsfasen. Den skal etter planen være ferdig ved kommende årsskifte, da overtar



byggefase. Forprosjekteringsfasen er nettopp avsluttet, og regnestykket viste av nybyggene ville komme til å koste 35-40 millioner mer enn assisterende universitetsdirektør **Sverre Spildo** mente han hadde råd til. Derfor ble alle leverandører beordret til å foreslå kostnadsutt. Forrige uke ble kuttlisten presentert, og det viste seg mulig å kutte det ønskede beløpet uten at vi som brukere av bygget vil merke så mye til det. Det mest synlige kuttet er at den påtenkte broen mellom blokk A og nåværende bioblokk forsvinner. Men ettersom denne var tenkt å komme inn i 2. etasje i bioblokken (der BIO ikke holder til), så vil dette neppe vekke stor sorg.

Det gledelige er derimot at de siste tidskalkylene tilsier ferdigstilling **1. juli 2009**, nesten 3 måneder tidligere enn antatt. Vi skal likevel vente litt med å inndra sommerferien i 2009, men i alle fall: sjansen for at vi må vente med innflyttingen til 2010 er mindre enn på lenge!

Teller ned til SFI-åpning av Michelsensenteret

Kun detaljer gjenstår før det første og hittil eneste senteret for forskningsdrevet innovasjon kan åpne i Bergensområdet. Mandag 16. april åpner ordfører Herman Friele **Michelsensenteret for måleteknologi**.



Christian Michelsen Research (CMR) er vertsinstitusjon for Michelsensenteret, der UiB (inkludert BIO ved **Ole Brix**) er en viktig samarbeidspartner. HiB og flere industripartnere skal også være tilknyttet senteret, men fortsatt gjenstår noen detaljer i forhandlingene. Et par potensielle industripartnere har nemlig fortsatt til gode å si ja takk til avtaleskissen som ligger på bordet forklarer prodekanus ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, **Geir Anton Johansen** (← bildet). Han er UiBs prosjektansvarlige for søknaden, som var den eneste tilknyttet UiB som slapp gjennom nåløyet da de første Sentrene for innovasjonsdrevet forskning (SFI) ble annonsert i fjor sommer. [Les mer ..](#)

Geir Dahle: førsteamanuensis II i marin populasjonsgenetikk

Fakultetsstyret vedtok på siste møte å ansette forsker **Geir Dahle** ved Havforskningsinstituttet som førsteamanuensis II i marin populasjonsgenetikk ved BIO for 3 år. Velkommen, Geir!



Møte på BIO i dag om European Aquaculture Technology Platform

Referat fra "First Stakeholder Meeting- [European Aquaculture Technology Platform](#)" (EATP) i Bryssel 22.3.2007. Fra UiB deltok professor Ragnar Nortvedt og direktør Jan Petter Myklebust, FA. Norsk storhending i Bryssel i EU sammenheng - lansering av det første norsk- koordinerte initiativ for å få opprettet en teknologiplattform, koordinert av SINTEF/ NTNU. Nær 200 deltakere; 1/3 fra industri. Deltakere fra 21 land. Mange fra Sør-Europa. På møtet ble lanseringsdokumentet som begrunner dette initiativet presentert, og en rekke konkrete prosjekt som er satt i gang var samlet under paraplyen: "Initiative areas". Mange av disse er sentrale for UiBs forskning på akvakultur. Stor entusiasme blant deltakerne. Forsiktige signaler fra EU-kommisjonen om at initiativet vil bli fulgt opp også der. Akvakultur og fiskeriforskning er flyttet fra DG Fisheries til DG Research i FP7, slik at dette setter nye rammer for fiskeriforskningen i Europa. UiB var ikke synlig i dette initiativet, men Karin Pittman har deltatt i forberedelsene til [EATP](#) gjennom egne informasjonsmøter, bl.a i Bergen høsten 2006.

Forskningsråd Tore Grønningsæter sa uformelt at Kommisjonen var interessert i initiativet, men at de ville ha konseptet utvidet fra forskning innenfor akvakultur til å omfatte sektorens betydning for konsumentene og overliggende infrastrukturen i Europa.

Ragnar Nortvedt koordinerer UiB initiativ og følger prosessen fremover. Møte i dag 30.3.2007 Møterom 329C1 på HIB for interesserte, kl.11.00-12.00

Jan Petter Myklebust

Siste nytt fra verden rundt oss

Fant verdens eldste havbunnstruktur

Professor **Harald Furnes** ved Institutt for geovitenskap og geologkolleger var på jakt etter tegn til bakterielt liv i urgamle bergarter på Grønland. Mens de lette, fant de havbunnstrukturer i en vulkansk bergart som er 3,8 milliarder år gammel - det eldste



funnet av slike strukturer noensinne.

Funnet gir viktig informasjon om prosesser i denne perioden av jordens utvikling, og forskerne har blitt belønnet med en artikkel i *Science*. Harald Furnes deltar i den straks kommende SFF-en i geobiologi mellom BIO og GEO. Dette er dermed **Senter for geobiologi** sin første Science-artikkel. Vi gratulerer! [Les mer ..](#)

Tall fra Forskningsrådet: Bevilgningene til grunnforskning øker

Bevilgningene til fri, forskerinitiert grunnforskning er fordoblet på fem år. Også når man ser på andelen av Forskningsrådets totale budsjett er økningen betydelig, fra 9 til 12 % på 6 år.

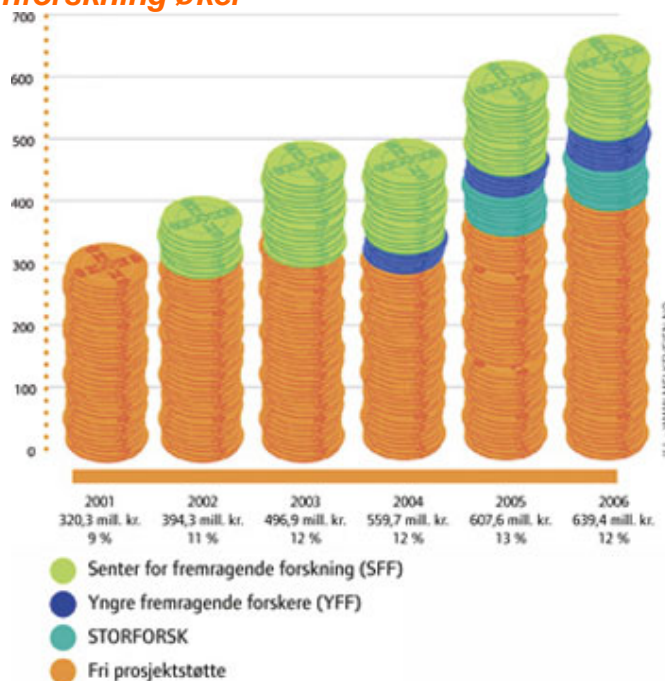
– Det sittende styret i Divisjon for vitenskap har jobbet hardt for å øke potten til fri grunnforskning. Det er godt å se at dette har gitt resultater, kommenterer Vitenskap-direktør Anders Hanneborg.

Figuren viser hvordan bevilgningene til fri, forskerinitiert forskning er doblet siden 2001. Det ble da bevilget 320 millioner kroner, mens tallet for 2006 var på 639 millioner. Prosenttallene viser andel av Forskningsrådets totale budsjett det gjeldende året..

[Les mer ..](#)

Forskningsrådet har de beste stipendiatene

Stipendiatene finansiert av Forskningsrådet har høyere gjennomføringsgrad enn stipendiatene finansiert av andre kilder. Også universitetenes egne stipendiatene blir slått av forskningsrådsstipendiatene. [Les mer ..](#)



Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Tildeling av forskningstermin i 2008 eller perioden høst 2008 - vår 2009

Fakultetet gir instituttene følgende frist til 1. juni for å oversende søknader om forskningstermin samlet i prioritert rekkefølge.

Fakultetsstyrets kriterier, sist endret 8. mars 2006, skal legges til grunn for prioriteringen av søknadene av forskningstermin. Kriteriene, samt rundskriv og skjema, kan hentes på følgende nettside:

http://www.uib.no/mnfa/forskn_termin/

I søknaden om forskningstermin må det gis en redegjørelse om hvorledes forskningsterminen planlegges anvendt; herunder faglig innhold, forskningsterminens betydning for eget fagmiljø etc. Vi gjør oppmerksom på at de søkerne som ikke følger kravene til disposisjon ved utarbeidelse av søknad om forskningstermin, ikke vil bli vurdert.

Søknader fra ansatte ved BIO må være hos Kari Eeg innen 15. mai. [Se link til alle dokumenter her.](#)

Gjesteforelesninger, seminarer og konferanser

Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet

Norsk-russisk marint samarbeid.

Ved Ingolf Røttingen, HI

Onsdag 11. april kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)

Nye artikler

Mikko Heino: tredimensjonal reaksjonsnorm for kjønnsmodning hos flyndre

Grift RE, M Heino, AD Rijnsdorp, SBM Kraak & U Dieckmann 2007. Three-dimensional maturation reaction norms for North Sea plaice. *Mar Ecol Prog Ser* 334: 213–224

ABSTRACT: Probabilistic maturation reaction norms (PMRNs) with up to 3 explanatory dimensions were estimated for female North Sea plaice *Pleuronectes platessa*. The 3-dimensional PMRNs reported here (1) are the first to be obtained for any organism, (2) reveal the differential capacity of alternative life-history state variables to predict the onset of reproduction, (3) document consistent temporal trends in maturation, and (4) help disentangle the contributions of genetic and plastic effects to these trends. We first show that PMRNs based on age and weight provide slightly more accurate approximations of maturation probabilities than PMRNs based on age and length. At the same time, weight-based PMRNs imply a much wider spread of maturation probabilities than length-based PMRNs. We then demonstrate that including condition as a third explanatory variable improves predictions of maturation probability. The resultant 3-dimensional PMRNs for age-length-condition or age-weight-condition not only show how, at given size and age, maturation probability increases with condition, but also expose how this impact of condition decreases with age and has changed over time. Our analysis reveals several interesting temporal trends. First, it is demonstrated that even after removing plastic effects on maturation captured by age, length, weight and condition, residual trends towards maturation at younger ages and smaller lengths remain. Second, we find that the width of both length- and weight-based PMRNs decreased significantly over time. Third, age and condition are nowadays affecting maturation probabilities less than they did decades ago. We conclude that plaice are currently maturing at a very low age, size and body condition, and that the narrow and steep reaction norms do not allow a strong continuation of the observed trends. The findings obtained are in good agreement with predictions from life-history theory based on the hypothesis of evolutionary change caused by heavy exploitation.

Torstein Solhøy: midd ved Hardangerjøkulen

Seniczak A, T Solhøy & S Seniczak 2006. Oribatid mites (Acari: Oribatida) in the glacier foreland at Hardangerjøkulen (Norway). *BIOLOGICAL LETTERS*. 43: 231-235

Abstract: The Oribatida on 3 moraines (from 1955, 1934 and 1750) near the outlet Midtdalsbreen of Hardangerjøkulen glacier (Norway) were investigated. The highest density of mites was observed on the moraine exposed in 1934 (67 years after the glacier's retreat), while the highest number of species (14) was noted on the oldest moraine (206 years after the glacier's retreat). Two species, *Tectocepheus velatus* and *Liochthonius lapponicus*, were present in all sites. *Tectocepheus velatus* was relatively abundant on all moraines, while the density of *L. lapponicus* decreased with moraine age. The population of *Camisia horrida* (Hermann, 1804), exhibited variability in the occurrence of notogastral setae f1. This confirmed that *C. borealis* Thorell, 1871, with setae f1 in the adult, is a junior synonym of *C. horrida*.

Bok-kapittel

John Birks: flora og vegetasjon ved Lochnagar

Birks, HJB 2007. Flora and Vegetation of Lochnagar – Past, Present, and Future. In: Lochnagar: The Natural History of a Mountain Lake (ed. Neil R. Rose), Springer, Dordrecht. pp. 121-151.

Abstract: The remote mountain loch of Lochnagar is one of the most studied freshwater bodies in Europe. It is an area of outstanding, although harsh, natural beauty, a favourite destination for hill-walkers and a rare UK habitat for many alpine species. This book brings together knowledge gained over two decades of multi-disciplinary scientific study, with the results of lake sediment research covering millennia, to show how the loch has developed both naturally and as a result of human impact. Particular emphasis is placed on how this fragile ecosystem, and others like it, may be affected by further climate change.